

49,2-60,1 %. A rumen digestive disorder, which was determined by protein and urea in the milk, was increased incidence of the cystic ovarian degeneration most in two times. It has founded the reduction of the incidence of recovery folliculogenesis with maturation of dominant follicle and ovulation after losing its cyst functional activity (self-recovery) by 19,4% compared with the animals without rumen digestive disorder.

Keywords: high-yield cows, infertility, scar digestion, protein, urea, ovarian cysts.

Рецензент: д.вет.н., професор Харенко М. І.
Дата надходження до редакції: 25.12.2015 р.

УДК 619:618:636.2

ПРИЧИНИ АНАФРОДИЗІЇ У ВИСОКОПРОДУКТИВНИХ КОРІВ

А. Й. Красівський, д.вет.н., професор
М. О. Травецький, аспірант
В. В. Осмола, аспірант
Ф. Г. Рошка, аспірант
Сумський національний аграрний університет

Встановлено, що в різні періоди року до 60 дня після отелення стадію статевих збудження проявляли від 7,9 до 18,7 % корів. Найбільше таких корів було зареєстровано після зимового та весняного отелень 18,7 і 16,4 %, після літнього та осіннього отелень – 7,9 і 13,9 % відповідно. Запліднюваність корів склала 33,4 %. Найменшою вона була у корів, що отелилися восени і склала 24,7 %. Найвищою – після зимового отелення і становила 42,5 %. Під час гінекологічного дослідження корів з анафродизією на 50 – 60 добу після отелення діагностували гінекологічну патологію у 59,5 % тварин. Найрідше її діагностували після осіннього отелення у 43,8 % корів. Найчастіше – після літнього отелення, у 82,3 % корів, а після зимового та весняного отелень вона відмічалась – у 62,8 і 47,5 % тварин, відповідно. Гінекологічна патологія у корів діагностувалась в основному у вигляді функціональних розладів матки і хронічних запальних процесів статевих органів (35,6 %) та функціональних розладів яєчників (23,9 %). Водночас у корів з гіпофункцією яєчників середня молочна продуктивність за попередню лактацію була більша на 968,6 кг від корів з нормальним станом яєчників, а у тварин з кістами яєчників вона була більшою на 714,8 кг. Залежно від терміну отелення корів у певну пору року ця різниця в продуктивності змінювалась в ту чи іншу сторону.

Ключові слова: статеві циклічність, запліднюваність, анафродизія, гінекологічне дослідження, гіпотонія, атонія матки, гіпофункція яєчників, кісти яєчників, молочна продуктивність.

Постановка проблеми. Важливою умовою розвитку молочного скотарства є підвищення молочної продуктивності корів. Вирішення цього завдання має базуватись на забезпеченні фізіологічного перебігу усіх періодів репродуктивного циклу. Особливе місце в цьому належить післятоєльному періоду та оптимальному терміну осіменіння корів після родів та їх запліднюваності, що забезпечує оптимальну тривалість міжотельного інтервалу. Водночас акушерсько-гінекологічна патологія у корів є причиною тривалої анафродизії та неплідності тварин, що завдає значних економічних збитків молочним фермам, внаслідок недоодержання молока, приплоду, затрат на лікування та профілактику хворих.

Аналіз досліджень та публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми. Нормальний перебіг інволюційних процесів статевих органів корів характеризується відновленням статевої циклічності впродовж 30-45 днів після отелення, що свідчить про їх гінекологічне здоров'я [1, 2]. Проте внаслідок розвитку патологічних процесів в організмі тварин, пов'язаних з порушенням умов утримання, годівлі та експлуатації інволюція гальмується і виникають гінекологічні хвороби, які супроводжуються тривалою анафродизією [3]. Серед багатьох причин, що

сприяють розвитку анафродизії, великий відсоток припадає на патологію яєчників і матки [4-6].

Тривалий час серед науковців різних шкіл акушерів ведеться наукова дискусія про оптимальні терміни осіменіння корів після отелення, сприятливі для осіменіння і запліднення корів. За результатами досліджень Волкова С.С. [7] найвищу якість жовтих тіл та заплідненість корови мають у терміни з 46 по 90 дні після родів.

Враховуючи вищеподані літературні дані та значне поширення анафродизії у корів впродовж тривалого періоду після отелення, в умовах багатьох господарств України, визначення гінекологічної патології, яка призводить до її виникнення є актуальною проблемою.

Метою досліджень було визначити частоту відновлення статевої циклічності та поширеність гінекологічної патології у високопродуктивних корів за анафродизії перед використанням протоколів стимуляції та синхронізації статевої циклічності, а також провести аналіз продуктивності цих тварин за попередню лактацію залежно від стану статевих органів.

Матеріали і методи досліджень. Аналіз-відтворної функції у корів проводили на молочних фермах господарств належних компанії Кернел. Середньорічна молочна продуктивність на фура-

жну корову становила 6000-8000 кг.

На першому етапі досліджень визначали частоту спонтанного відновлення статеві циклічності та запліднюваність корів протягом 60 днів після отелення залежно від пори року під час отелення.

На наступному етапі досліджень визначали поширеність гінекологічної патології у корів з анафродизією до 60 дня після отелення. Під час трансректального дослідження корів звертали увагу на стан матки та яєчників, як за їх пальпації так і, сонографії. Тварин з функціональними утвореннями в яєчнику (жовті тіла, дозріваючі фолікули) та ригідною маткою, розміщеною на лобкових кістках тазу та/або на границі тазової й черевної порожнин, відносили до клінічно здорових корів без гінекологічної патології. Тварин з розслабленою маткою, яка не реагувала на пальпацію та/або її роги опускалися в черевну порожнину відносили до групи тварин з патологією матки зумовленою її гіпотонією й атонією. Тварин із запальними процесами у статевих органах відносили до цієї групи. Групу корів з функціональними розладами яєчників формували з тварин, в яєчниках яких були відсутні функціональні утворення (жовті тіла і дозріваючі фолікули), тобто з гіпофункцією яєчників. В цю ж групу відносили тварин з кістами яєчників, які мали діаметр більше 2 см та ущільненими – переродженими яєчниками.

На заключному етапі досліджень проводили порівняльний аналіз молочної продуктивності корів у різні пори року залежно від стану статевих органів тварин за анафродизії.

Результати власних досліджень. Відновлення статеві циклічності протягом 30-45 днів після родів свідчить про завершення інволюції статевих органів. Вона закінчується проявом стадії збудження статеві циклу (еструсом) з овуляцією і утворенням жовтого тіла. Проте, впродовж останніх десятиліть значно зросла молочна продуктивність корів, що супроводжується гальмуванням фертильної функції. Результати наших досліджень певною мірою підтверджують таку гіпотезу. Зокрема, протягом року до 60 дня після отелення стадію збудження проявили тільки 14,3 % корів. Найменше (7,9 %) корів, які проявили стадію збудження статеві циклу було зареєстровано після літнього отелення. У 13,9 % корів, які отелилися восени стадія збудження статеві циклу проявилася спонтанно протягом 60 днів після отелення, що було меншим від середнього показника на 0,4 %. У тварин після зимового та весняного отелень її прояв був частішим на 4,8 і 2,5 % відповідно. Запліднюваність корів у середньому склала 33,4 %. Найменшою вона була у корів, що отелилися восени і склала 24,7 %. Найвищою запліднюваність корів була після зимового отелення і становила 42,5 %.

З метою більш повної оцінки стану відтвор-

ної функції маточного стада провели аналіз частоти прояву спонтанної статеві циклічності та запліднюваності корів до початку стимуляції та синхронізації статеві циклічності (за 60 днів після родів) від загальної кількості тварин, що отелилися протягом року. Такий аналіз дещо корегує їх динаміку залежно від пори року отелення тварин (рис. 1). Зокрема найчастіше стадія збудження статеві циклу проявлялась у корів після весняного отелення, а запліднюваність була вища після зимового отелення, якщо частота прояву статеві циклічності у перших – переважала її у других – у 1,2 рази, то запліднюваність навпаки була вища у 1,3 рази у тварин після зимового отелення. Заплідненість корів після літнього і осіннього отелень була майже однакова та у два рази меншою, ніж після зимового і весняного отелень. Такий стан фертильності корів після літнього отелення можна пояснити припаданням періоду відновлення статеві циклічності після родів на тривалий тепловий стрес, викликаний підвищенням температури повітря у спекотні дні літа протягом 3 і більше днів. Невисока запліднюваність корів після осіннього отелення зумовлена зменшенням фотоперіоду восени та на початку зими, який опосередковано через зниження синтезу статеві гормонів гальмує інволюційні процеси та відновлення статеві циклічності у тварин після отелення.

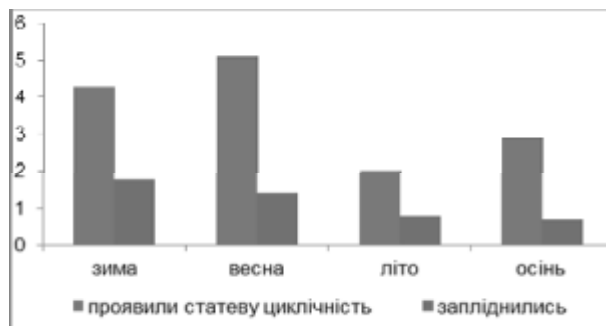

Рис. 1. Частота прояву стадії збудження статеві циклу та запліднюваність корів протягом 60 днів після родів залежно від пори року під час отелення від усього маточного стада

Відновлення статеві циклічності у корів протягом 60 днів після отелення у різні періоди року не перевищувала 5,1 %. Запліднюваність цих корів після зимового і весняного отелень відносно всіх тварин, які отелилися протягом року склала 1,8 і 1,4 % відповідно, а після літнього та осіннього отелень 0,8 і 0,7 %, що свідчить про низький стан відтворної функції у високопродуктивних корів господарств агрохолдингу Кернел.

Підсумовуючи приведені в таблиці 1 дані, можна зробити висновок, що невисокий відсоток прояву статеві циклічності та запліднюваності корів протягом 60 днів після отелення є наслідком шкідливого впливу багатьох енд- і екзогенних факторів, які призводять до анафродизії. Прискорити відновлення статеві циклічності піс-

ля родів можна через дотримання таудосконалення технології підготовки тварин до родів та їх проведення, забезпечення повноцінної годівлі відповідно до фізіологічного стану корів, створення комфортних умов їх утримання, проведення генетико-селекційної роботи направленої на виведення порід тварин стійких до акушерсько-гінекологічних хвороб. Проте на сучасному етапі розвитку молочного скотарства, навпаки, у високопродуктивних корів відмічається генетична схильність до акушерсько-гінекологічних хвороб і зниження репродуктивної функції, що спонукає тваринників використовувати протоколи стимуляції та синхронізації статевої циклічності.

Під час гінекологічного дослідження корів з анафродизією протягом 60 діб після отелення діагностували функціональні розлади матки та яєчників і запальні процеси статевих органів у 59,5 % тварин. Найчастіше гінекологічну патологію діагностували після літнього отелення – у 82,3 % корів. Найрідше її діагностували після осіннього отелення у 43,8 % корів, а після зимового та весняного отелень вона відмічалась – у 62,8 і 47,5 % тварин, відповідно, що певною мірою підтверджує попереднє наше припущення про негативний вплив на відтворну функцію корів теплового стресу в літню пору року.

Аналіз динаміки поширеності гінекологічної патології у корів за отелення в різні періоди року залежно від загальної кількості тварин з анафродизією та гінекологічною патологією показав, що її кількість у корів після осіннього отелення найменша і поступово збільшується після зимового, весняного і особливо літнього отелень (рис. 2). Відносно менший відсоток корів з гінекологічною патологією після осіннього отелення можна пояснити високою резистентністю тварин в цей період після літньої інсоляції та надходження у організм корів великої кількості біологічно активних речовин з свіжими кормами.

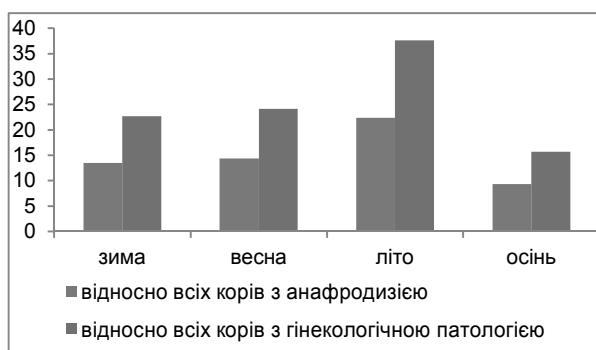

Рис. 2. Частота гінекологічної патології на 50-60 добу після родів залежно від пори року під час отелення відносно корів з анафродизією та з гінекологічною патологією

Гінекологічна патологія у корів з анафродизією діагностувалась в основному у вигляді функціональних розладів матки і хронічних запальних процесів статевих органів (35,6 %) та функціона-

льних розладів яєчників (23,9 %), тобто у 60 % тварин з гінекологічною патологією відмічали дисфункцію матки та запалення статевих органів і у 40 % - дисфункцію яєчників.

Серед тварин з гінекологічною патологією функціональні розлади матки і хронічні запальні процеси статевих органів відмічались від 29,9 % корів після осіннього отелення до 45,4 % після літнього.

Аналіз поширеності функціональних розладів матки та запалення статевих органів у корів, що отелилися у різні періоди року відносно усіх корів із анафродизією та гінекологічною патологією підтвердив найвищу захворюваність корів після літнього отелення, що на нашу думку може відбуватися внаслідок теплового стресу і через порушення стероїдогенезу та фолікулогенезу під впливом підвищеної температури довкілля (рис. 3). Слід відмітити, що у перехідні періоди року частота патології матки у тварин зменшувалась у 1,3-2,0 рази.

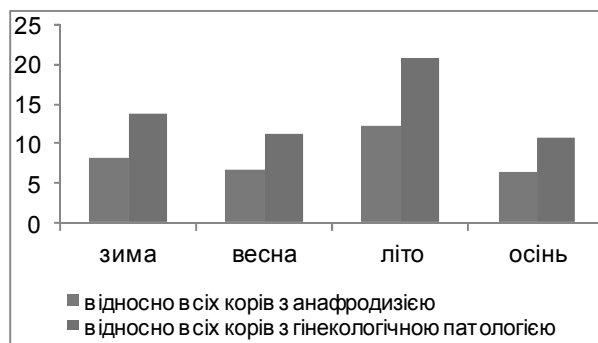

Рис. 3. Частота функціональних розладів матки та запалення статевих органів на 50 - 60 добу після родів залежно від пори року під час отелення відносно корів з анафродизією та із гінекологічною патологією

Функціональні розлади яєчників і їх переродження серед корів із гінекологічною патологією реєстрували від 31,8 % корів, що отелилися восени до 44,8 % після літнього отелення. У корів після зимового і весняного отелень вони становили 39,1 і 39,7 % відповідно. Така ж динаміка частоти дисфункції яєчників у корів відмічалась за аналізу відносно всіх тварин з анафродизією та гінекологічною патологією.

Отже, гінекологічна патологія у корів має значну поширеність, яка реєструється в основному у вигляді функціональних розладів матки та яєчників і запалення статевих органів.

Під час гінекологічного дослідження корів перед проведенням стимуляції та синхронізації статевої циклічності патологію матки діагностували в середньому у 35,5 % від загальної кількості тварин з анафродизією впродовж року. У різні періоди року патологія матки серед корів з анафродизією мала неоднакову поширеність. Найчастіше вона реєструвалась (45,4 %) у тварин, які отелилися в літню пору. Найменший відсоток патології матки відмічали у корів (28,6 %) після вес-

няного отелення. восени і зимою вона становила 29,9 і 38,3 % відповідно.

Однак, аналіз динаміки поширеності патології матки залежно від отелення у різні періоди року відносно її загального прояву показав, що найменше її реєстрували восени, з поступовим зростанням взимку та весною та максимальним збільшенням в літню пору року (рис. 4). Частота патології матки у корів протягом року відносно корів з анафродизією та гінекологічною патологією в динаміці різних періодів року дещо відрізнялася. Найбільша різниця цих показників відмічалась зимою 15,1 %, восени – 12,1 %, літом – 10,7 %, весною – 4,3 %. Така динаміка частоти патології матки у корів в різні пори року, відносно тварин з анафродизією була зумовлена співвідношенням між частотою дисфункції матки і запальних процесів статевих органів в межах 1,1-1,4:1.

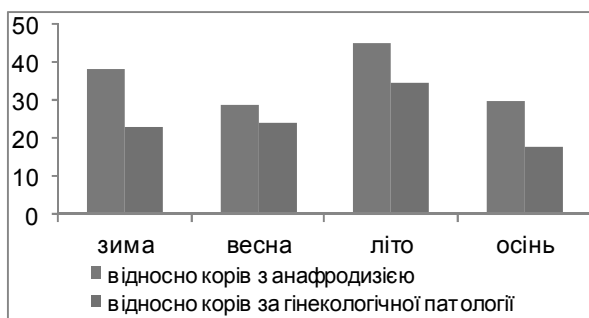

Рис. 4. Частота патології матки на 50-60 добу після родів залежно від пори року під час отелення відносно корів з анафродизією та із гінекологічною патологією

Патологія матки в основному проявлялась гіпотонією та атонією матки в середньому у 27,6 % корів, з сезонними коливаннями від 21,8 % після весняного отелення до 38,0 % тварин, що отелилися в літню пору. Водночас у 7,7 % корів з анафродизією реєстрували запалення статевих органів, з коливаннями залежно від пори року, коли відбувалося отелення. Зокрема, найменший відсоток запалення статевих органів реєстрували у корів за отелення восени (6,0%), а найбільший – зимою (11,3 %). В окремих випадках у корів відмічали переродження матки.

Аналізуючи динаміку поширеності гіпотонії та атонії матки залежно від отелення у різні періоди року відносно їх загальної кількості за рік показав, що найрідше їх реєстрували восени, з поступовим зростанням зимою та навесні і досягненням максимального показника в літню пору року (рис. 5). Частота дисфункції матки у корів у різні періоди року відносно тварин з анафродизією та гінекологічною патологією дещо відрізнялася. Найбільша різниця цих показників відмічалась зимою 10,4 %, восени – 9,6 %, літом – 8,9 %, весною – 3,2 %. Така динаміка частоти патології матки у корів в різні пори року, відносно тварин з анафродизією була зумовлена незначним коливанням частоти запальних процесів статевих органів в межах 1,1-3,2 %.

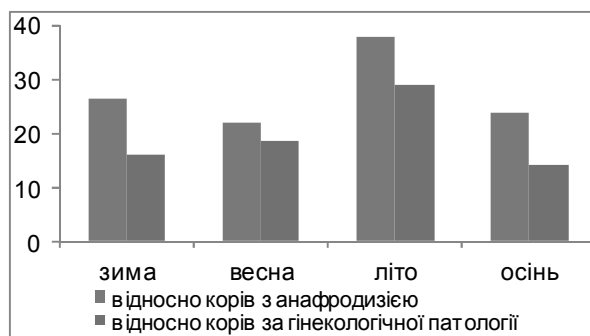

Рис. 5. Частота гіпотонії та атонії матки на 50 - 60 добу після родів залежно від пори року під час отелення відносно корів з анафродизією та із гінекологічною патологією

Таким чином, гінекологічна патологія матки у корів має значну поширеність, яка реєструється в основному у вигляді її функціональних розладів (гіпотонії та атонії матки) і запалення статевих органів. Найчастіше гінекологічна патологія матки відмічається після літнього отелення корів, що на нашу думку зумовлено порушенням технології годівлі, умов утримання та частими температурними коливаннями у цей період, внаслідок чого виникає тепловий стрес, який зумовлює порушення синтезу статевих гормонів, їх дисбаланс, що призводить до прояву імуносупресорних властивостей прогестерону і зниження імунного захисту організму тварин.

На 50-60 добу після отелення патологія яєчників складала в середньому 32,9 % від корів з анафродизією, з коливаннями від 13,9 % тварин, що отелилися восени до 36,8 % – в літню пору року.

Динаміка частоти патології яєчників у корів протягом року дещо відрізнялась відносно корів з анафродизією в певні періоди року та тварин із гінекологічною патологією. Так, якщо восени і зимою ця різниця складала 1,6 і 2,5 %, то весною та літню пору року вона вже становила 4,9 і 5,0 %, відповідно, при цьому вона була різноспрямованою. Така динаміка частоти патології яєчників у корів в різні пори року, відносно тварин з анафродизією була зумовлена відносним підвищенням частоти гіпофункції яєчників у весняно-літній період року.

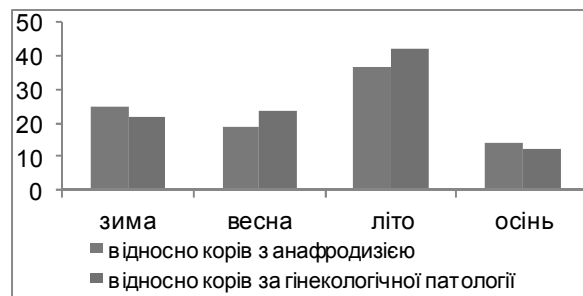

Рис. 6. Частота патології яєчників на 50-60 добу після родів залежно від пори року під час отелення відносно корів з анафродизією та із гінекологічною патологією

У корів за анафродизії у різні пори року частіше всього проявлялася гіпофункція яєчників від 8,0 % після зимового отелення до 31,7 % тварин, що отелилися в літку. Кісти яєчників реєструвались у 4,6 % корів після весняного отелення до 11,3 % тварин, що отелилися зимою. Інші патології яєчників відмічались у поодиноких випадках.

Таким чином, патологія яєчників реєструється майже у кожної третьої корови і частіше

проявляється гіпофункцією яєчників (72,3 %) і їх кістами (27,0 %).

З метою виявлення факторів, що спричиняють значне поширення гіпофункції яєчників у корів і їх невисоку запліднюваність після проведення протоколів стимуляції та синхронізації статеві циклічності провели аналіз молочної продуктивності тварин залежно від стану яєчників на 50-60 день після отелення за попередньої лактацію.

Таблиця 1

Продуктивність корів за попередню лактацію залежно від стану яєчників за анафродизії (кг)

Показники	Функціонально активні яєчники	Гіпофункція яєчників	Кіста яєчників
Осінь	6963,8±92,5	8303,2±122,0***	7616,1±130,0***
Зима	6693,1±220	7663,8±100,6***	7452,6±107,6***
Весна	5546,5±319,6	6650,6±127,2***	6995,9±51,6***
Літо	6975,7±148,9	7436,1±65,0***	6973,6±160,0
Середня	6544,8	7513,4	7259,6

За результатами аналізу виявили, що у корів з гіпофункцією яєчників середня молочна продуктивність за попередню лактацію була більша на 968,6 кг від корів з нормальним станом яєчників, а у тварин з кістами яєчників вона була більшою на 714,8 кг. Залежно від терміну отелення корів у певну пору року ця різниця в продуктивності змінювалась в ту чи іншу сторону. Зокрема найбільшою різниця у продуктивності була у корів, що отелилися восени і склала 1339,4 кг за гіпофункції яєчників, а у корів з кістами яєчників вона відмічалася після весняного отелення і становила 1449,4 кг. Найменша різниця в продуктивності корів з нормальним станом яєчників і їх гіпофункцією була після літнього отелення і становила 460,4 кг, а у корів з кістами яєчників її не відмічали. Після зимового отелення різниця продуктивності за попередню лактацію між коровами з нормальним станом яєчників і їх гіпофункцією становила 970,7 кг, а у корів з кістами яєчників вона склала 652,8 кг.

Висока молочна продуктивність корів з гіпофункцією яєчників і їх кістами може бути непрямым доказом підвищеного рівня пролактину в організмі цих тварин, що спричиняє порушення нейрогуморальних механізмів регуляції фолікулогенезу і розвитку жовтого тіла у високопродуктивних корів.

Висновки. Виходячи із вищенаведених даних можна зробити припущення, що невисокий

відсоток прояву статевої циклічності та запліднюваності високопродуктивних корів протягом 60 днів після отелення та значна поширеність у них, гіпотонії і атонії матки, запалення статевих органів, розладів функції яєчників в усі пори року і особливо після літнього отелення є наслідком шкідливого впливу багатьох ендо і екзогенних факторів, які призводять до анафродизії.

Високу поширеність гінекологічної патології у корів після літнього отелення можна пояснити припаданням періоду відновлення статевої циклічності після родів на спекотні дні літа і поступовим зменшенням фотоперіоду, що на нашу думку у першому випадку призводить до теплового стресу і через порушення стероїдогенезу та фолікулогенезу, в другому – відбувається сезонне гальмування фертильності корів.

У корів за гіпофункції яєчників і їх кістозного переродження молочна продуктивність за попередню лактацію вірогідно вища порівняно з тваринами з функціонально активними яєчниками, що може бути непрямым доказом підвищеного рівня пролактину в організмі високопродуктивних тварин.

Перспективи подальших досліджень. На наступному етапі наших досліджень планується провести аналіз запліднюваності корів за різного стану яєчників і матки після використання протоколів стимуляції та синхронізації статевої циклічності.

Список використаної літератури:

1. Galvão K.N. Effect of prostaglandin F2α on subclinical endometritis and fertility in dairy cows / K.N. Galvão, M. Frajblat, S.B. Brittin [et al.] // J. Dairy Sci. – 2009. – Vol. 92. – P. 4906–4913.
2. Senosy W.S. Association between evaluation of the reproductive tract by various diagnostic tests and restoration of ovarian cyclicity in high-producing dairy cows / W.S. Senosy, M. Uchiza, N. Tameoka [et al.] // Theriogenology. – 2009. – Vol. 72. – P. 1153–1162.
3. Зверева Г.В. Восстановление воспроизводительной функции у коров при симптоматическом бесплодии / Г.В. Зверева // Интенсификация производства и профилактика бесплодия сельскохозяйственных животных: межвуз. сб. науч. тр. Казань, 1989. – С. 17.
4. Порфирьев И.А. Бесплодие высокопродуктивных молочных коров / И.А. Порфирьев. – 2006. – № 10. – С. 39-41.

5. Нежданов А.Г. Половые стероиды в крови коров при гипофункции яичников / А.Г. Нежданов, Н.А. Соловьев // Ветеринария. – 1988. – № 5. – С. 41-43.
6. Харута Г. Диференційна діагностика гіпофункції та гіоплазії яєчників у корів / Харута Г., Плaxотнюк І., Бабань О. // Ветеринарна медицина України. – 2008. – № 9. – С. 34-37.
7. Волков С.С. Вплив періоду від отелення до осіменіння на лютеогенез і заплідненість корів / С.С. Волков // 36. матеріалів XIII Міжнар. наук.-практ. конф. професорсько-викладацького складу та аспірантів «Проблеми ветеринарної медицини та якості і безпеки продукції тваринництва». – Київ. – 2014. – С. 107-108.

Краевский А. И., Травецкий М. А., Осмола В. В. Причины анафродизии у высокопродуктивных коров.

Определено, что в зависимости от времени года к 60 дню после отела стадию полового возбуждения проявили от 7,9 до 18,7 % коров. Самое большое количество таких коров зарегистрировали послезимнего и весеннего отелов 18,7 и 16,4 %, после летнего и осеннего отелов – 7,9 и 13,9 % соответственно. Оплодотворяемость коров составила 33,4 %. Самая низкая она была у коров, которые отелились осенью, и составила 24,7 %. Более высокая – после зимнего отела и составила 42,5 %. Во время гинекологического исследования коров санафродизией на 50-60 суток после отела диагностировали гинекологическую патологию у 59,5 % животных. Реже всего ее диагностировали после осеннего отела у 43,8 % коров. Более часто – после летнего отела, у 82,3 % коров, а после, зимнего и весеннего отелов она отмечалась – у 62,8 и 47,5 % животных соответственно. Гинекологическая патология у коров диагностировалась в основном в виде функциональных расстройств матки и хронических воспалительных процессов половых органов (35,6 %), а так же функциональных расстройств яичников (23,9 %). В то же время у коров с гипофункцией яичников средняя молочная продуктивность по предыдущей лактации была выше на 968,6 кг от коров с нормальным состоянием яичников, а у животных с кистами яичников она была больше на 714,8 кг. В зависимости от времени года во время отела эта разница изменялась в ту или иную сторону.

Ключевые слова: половая цикличность, оплодотворяемость, анафродизия, гинекологическое исследование, гипотония, атония матки, гипофункция яичников, кисты яичников, молочная продуктивность

Krajewskyy A. J., Travetskyy M. A., Osmola V. V., Roshcka F. G. Causes of anafrodisia at highly productive cows.

It has been founded that in different periods of the year to 60 days of postpartum period the estrous cycle detected in 7,9-18,7 % of cows. Most of these cows were detected after the winter and spring calving 18,7 and 16,4 %, after the summer and autumn calving – 7,9 and 13,9 % respectively. Conception rate of cows was 33,4 %. Conception rate was lowest in cows that calved during spring time and reached 24,7 %. The highest – after the winter calving and reached 42,5 %. Gynecological examinations of cows with anafrodisia at 50-60 days after parturition were diagnosed gynecologic pathology in 59,5 % of the animals. Its most rarely diagnosed in 43,8 % of cows after autumn calving. More often – after the summer calving in 82,3 % of cow, and it was observed – in 62,8 and 47,5 % of animals after winter and spring calving, respectively. Gynecological pathology in cows diagnosed mainly in the form of the uterus functional disorders and chronic inflammation of genital organs (35,6 %) and ovarian functional disorders (23,9 %). However, in cows with ovarian hypofunction the previous average milk yield for lactation was greater at 968.6 kg compare to cow with normal ovaries state and in animals with ovarian cysts it was higher at 714,8 kg. Depending on the calving season the difference in milk production changed in one or another direction.

Keywords: estrous cycle, conception, anafrodisia, gynecological examinations, atony, hypotension uterus, ovarian hypofunction, the, ovarian cysts, average milk yield.

Рецензент: д.вет.н., професор Харенко М. І.
Дата надходження до редакції: 30.11.2015 р.